

ΠΡΟΣ ΑΛΛΟΥΣ ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ

Αὐτὰ τιμῆς ἐπιπνέει ἀπὸ τῆς παρελθούσης Τετάρτης διαδεχθεῖσα τὸν ἀπαισιὸν κλύδωνα τῆς συμφορᾶς καὶ τῆς κατασχύνης. Ἀρχίζει κάπως νὰ ἐπιφαίνεται ἡ αἰθρία μετὰ τὸν ζόφον, ὃν διέκοψε τὸ τελευταῖον χυδαῖον πυροτέχνημα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, τὸ παρασχὼν διὰ συγχύσεως εὐκαιρίαν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀναισχύντου σχοινοβατικοῦ ἔλματος. Ἀρχίζει νὰ ἐπανέρχεται εἰς ὁμαλὴν κατὰστασιν ἡ τόσον σφοδρῶς συνταραχθεῖσα φυσιολογικὴ λειτουργία τοῦ σώματος καὶ ν' ἀναφαίνωνται ἀμυδρὰ τὰ πρῶτα τῆς εὐεξίας συμπτώματα.

Εἶνε ἀληθές ὅτι τὸ ἀμαυρὸν πένθος ἐπεκτείνεται ἀκόμη ἐπὶ πάσης τῆς ἐλληνίδος γῆς· εἶνε ἀληθές ὅτι ἐπὶ τῶν ἐλληνικῶν θαλασσῶν κρατεῖ ἀγέρωχος καὶ σιδηρόφρακτος ἡ μυσταρὰ βία πανισχύρων δυναστῶν· εἶνε ἀληθές ὅτι ἡ ὕλική ἐξάντλησις καὶ ἡ ἠθικὴ ἀπόγνωσις ἔχρουσι νενεκρωμένους καὶ τὰς ὑστάτας τοῦ ἔθνους δυνάμεις· εἶνε ἀληθές ὅτι ὀγκοῦνται νεοσκαφεῖς εἰς τὰ θεσσαλικά πεδία οἱ τάροι τῶν θυμάτων τῆς ἀσπλάγγου δολιότητος καὶ τῆς ἐπαράτου κουφονοίας· εἶνε ἀληθές ὅτι ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἀναμένεται νὰ ἐκτολῇ εἰς τὰς ἐρήμους τῶν χωρίων οἰκίαις ὁ κοπετός τῶν μητέρων καὶ τῶν ὀρφανῶν, ὅταν γνωσθῇ ἡ φρικτὴ τοῦ ὀλέθρου ἀλήθεια. Εἶνε ἀληθὴ πάντα ταῦτα· ἀλλ' εἶνε ἐπίσης ἀληθές ὅτι ἡ ἰδέα τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ τόπου ἀπὸ τῶν ἐργατῶν τοσοῦτον δεινῶν, ἡ ἰδέα τῆς ἀποτροπῆς τοῦ κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἀπροόπτως ἐνσκήψαντος κινδύνου τῆς παρατάσεως τῆς ἐλευθερίας κωμωδίας ὑπὸ ἄλλον τύπον, ἴσχυσε νὰ ἐπιφέρῃ ἀνακούφισιν καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ ἀσθενῇ τινι παρηγορίαν.

Διότι ὅπως εἰς τὰ τερατιώδη ἐκείνα δράματα τὰ ὅποια ἀσμενίζουσι ν' ἀναδιεχθῶσιν ἐπὶ τῆς σκηνῆς οἱ ἡμέτεροι ἦθοποιοὶ τὸ τραγικὸν κορυφῶται διὰ συρραφῆς ἐπιτηδεύας σκηνῶν καὶ σύρεται ἀντλεῶς ὁ ἔλεος τοῦ θεατοῦ μέχρι τοῦ ἐσχάτου ὁρίου, ἕως ὅτου ὁ ἀπὸ μηχανῆς Θεὸς ὑπὸ οἰανδήποτε ὑπόστασιν ἐπέλθῃ καὶ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν μέχρι συγκοπῆς καρδίαν συγκίνησιν, οὕτω καὶ τοῦ ἀπαισιῶν δράματος τοῦ ἐπὶ ἐπτάμηνον διαρκέσαντος αἱ τελευταῖαι σκηναὶ παρετάθησαν οἰκτρῶς μέχρι φρενιτιδος. Καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν κατὰ τὸ σημεῖον τῆς ὀξυτάτης κρίσεως τῆς σφοδροτάτης συγκινήσεως προέκυψεν ἀντὶ σωτήρος φάσμα εἰδεχθές, ὡς ἀπειλὴ ἐγκαινίσεως νέας περιόδου κακοδαιμονίας, καὶ ἐπεκλήθησεν ἐπὶ μίαν ἡμέραν ὡς ἐφιάλτης ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ τάλαιπωρομένου ἔθνους.

Ἡ σύνεσις, ἡ ἔγκαιρος σκέψις, ἡ συναίσθησις τοῦ μεγέθους τοῦ κινδυνώδους τολμήματος ἀπέτρεψαν εὐτυχῶς τὸ τελευταῖον τοῦτο τραῦμα καὶ ἐπῆλθεν ἡδὴ ἡ ἀπαρχὴ τῆς λύσεως, λύσεως οἶμοι! οὐχὶ αἰσίας, καὶ σπαρτακτικῶς ἀπαδούσης πρὸς τοὺς ἐθνικοὺς πόθους, ἀλλ' ἀναπορεύκτου ἀτυχῶς καταστάσεως ἐκ τῆς μοιραίας ἀλληλουχίας τῶν γεγονότων καὶ τοῦλάχιστον ἀπαλλακτοῦσης τὸν τόπον ἐκ τῶν περαιτέρω δεινῶν, ἐκ τοῦ περαιτέρω ἀνωφελοῦς ὀνειδούς.

Ἡ ἐντολὴ πρὸς σχηματισμὸν κυβερνήσεως διδομένη εἰς τὸν ἐπίτιμον πρόεδρον τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Δ. Βάλβην μετὰ τὸν κ. Παπαμιχαλόπουλον εἶνε ἀντίθεσις τερατιώδης ἥτις μόνον εἰς τὰ χρονικά τῆς ἐλληνικῆς πολιτείας δύναται νὰ παρατηρηθῇ ὡς μαρτύριον τῆς ἐκρύβου καταστάσεως εἰς τὴν περιέστη ἡ λειτουργία αὐτῆς. Ἀλλ' ἀκριβῶς ἡ μεταξὺ τῶν δύο τούτων ὀνομάτων διαφορὰ εἶνε ἡ ἐμπνεύσασα τὴν ἐνθάρρυνσιν καὶ τὴν παρηγορίαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τοῦ ἀλγους, τῆς θλίψεως, τῆς συμφορᾶς.

Τὸ ὄνομα τοῦ ἀκεραίου λειτουργοῦ τῆς Θέμιδος, τοῦ ἐναρέτου καὶ ἀπλοῦκου πρεσβύτου, οὐτινος ὁ ἀμώμητος βίος θεωρεῖται ὡς ὑπόδειγμα χρηστότητος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἀναλαβόντων τὴν ἀρχὴν ἐν ἐποχῇ τοσοῦτον δυσχερεῖ εὐυπολήπτων

προσώπων εἶνε τοῦλάχιστον ἐγγύησις περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς τάξεως, περὶ τῆς διασώσεως τῶν ἀπειληθέντων θεσμῶν, περὶ τῆς ἐν πνεύματι φιλονόμῳ ἐργασίας ἥτις ἀπὸ τοῦδε πρέπει ν' ἀρχίσῃ πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς ἐπελθούσης ἀνατροπῆς εἰς ἀνυπολογίστους ζημίας.

Καὶ δὲν εἶνε μόνον ἐγγύησις· εἶνε καὶ οἰωνός. Ὁ Δημήτριος Βάλβης προήδρευεν ἄλλοτε τοῦ ἀνωτάτου εἰδικοῦ δικαστηρίου τοῦ κρίναντος τὸ γινόμενον ἄλλοτε εἰς τὴν πολιτείαν ἀδίκημα. Ἡ ἀνοδος αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν σήμερον δηλοῖ ὅτι δὲν θὰ διαφύγῃ τὴν ἠθικὴν τοῦλάχιστον καταδίκην πάντες οἱ παρτίται καὶ οἱ ὅπως δῆποτε συντελέσαντες νὰ ἐπέλθῃσι τόσα ἀνήκουστα δεινὰ τῇ πατρίδι.

Μετὰ τὴν πεποίθησιν ἣν ἐμπνέει ὁ οἰωνός αὐτος ἀπέχοντες τὸ βλέμμα ἀπὸ τῆς περιστοιχιζούσης ἡμᾶς συμφορᾶς καὶ κατασχύνης, ὡς στρέφωμεν αὐτὸ πρὸς ἄλλους ὀρίζοντας ἀπωτέρους ἐνθ' αὐγάζει ἡ ἐλπίς μέλλοντος κρείττονος. Ἐργασθῶμεν συντόνως καὶ μετὰ καλὴν θέλησιν, μὴ ὑποχωροῦντες πρὸ οὐδεμιᾶς ριζικῆς μεταβολῆς ὅσον δῆποτε τολμηρᾶς, ἣν ἡ πικρὰ πείρα κατέδειξεν ἀναπόφευκτον. Τοῦτο ἔστω τὸ πρόγραμμα τῶν τιμίων ἀνθρώπων, δι' αὐτοῦ δὲ καὶ μόνου θὰ σωθῶμεν ἀπὸ τῆς ἐκ νέου παράστασιν τῆς ἀπαισιῶν κωμωδίας ἥτις τόσον ἀκριβῶς ἐστοίχισεν εἰς τὸ εὐγενές κοινὸν καὶ τὴν γενναίαν φρουράν· εἰς αὐτὴν προπάντων!

ΣΤΡΕΨΙΔΟΗΣ

Η ΦΟΒΕΡΑ ΗΜΕΡΑ

ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΑΛΛΑ ΣΠΑΡΑΣΙΚΑΡΔΙΟΣ

(Διμήτιον τοῦ πρώην πρωθυπουργοῦ. Τράπεζα εἰς τὸ μέσον μετὰ διάγραμμα ἔγγραφο καὶ ἐφημερίδας. Ἐν παράθυρον ἀνοιχτόν. Εἶρε πρῶτα).

Ὁ κ. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ φερὼν ἱερουργία περιφέρεται ἀντὶ τοῦ θεματικοῦ, ἵσταται παρὰ τὸ παράθυρον καὶ μονολογεῖ.

Ἀκόμη δὲν ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος.

Κ' εἰς τοὺς ἀγροὺς οὐμίχλη ἐπεκτείνεται.

Πρῶτα συνεφώδης προμηνύεται

Στρυγνὴ καθὼς ἡ φρασεολογία μου

Εἰς τ' ἄρθρα τῆς Πρωίας τὰ σημερινά.

Σχεδὸν ὅλην τὴν νύκτα ἔμειν' ἄγρυπνος

Νὰ ἴδω τὸν κομήτην ὃν ἀνῆγγειλαν.

Πρέπει κ' ἐγὼ νὰ ἔχω τὸν κομήτην μου

Ὡς οἱ μεγάλοι ἄνδρες εἰς τὴν πτώσιν των

Ὡς Ναπολέον ἢ ὡς Πέμπτος Κρόνος.

Πλὴν δὲν ἐφάνη... ἴσως μοῦ τὸν ἐκλεψαν.

Τὸ γνωστὸν κόμμα τῶν μηχανορραφῶν

Αὐτὸ βεβαίως θὰ τὸν ὑπεξήρσεν!

Κόμμα... Κομήτης... εἶνε ἀναμφίβολον!

Ὀλίγον ἐκοιμήθην πλὴν ἐτάραξεν

Εὐθὺς τὸ πνεῦμά μου φρικτὸν ἐνύπνιον.

Τὸν ἀδελφόν μου ἔβλεπον τὸν Πρόεδρον

Μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου τοῦ Πρυτάνεως

Κρατοῦντας τὴν γραμμὴν τὴν Βερολίνοιον

Ἀπὸ τῶν δύο ἄκρων καὶ μετὰ πομπῆς

Εἰσερχομένους εἰς τὸ Σολωνεῖον· καὶ

Ἐξόπισθεν αὐτῶν ζητωκραυγάζοντας

Καὶ λαμπάδοφοροῦντας τὸν Γεννάδιον,

Δούλην, Σκυλίτην καὶ Γεροκωστόπουλον.

Ὅτ' αἴφνης ἐκπηδᾷ ἐν φάσμα ἄγριον

Ὡς εἶδος Στῆλμαν μετὰ μακροὺς βραχίονας,

Ἀρπάζει τὴν γραμμὴν καὶ τὴν ποδοπατεῖ

Φωνάζον μετὰ μέγλην ἀγριότητα

—Οὐδὲ τῆς Ἐλασσῶνος εἰσθε ἄξιοι!

Τῆς Ἐλασσώνος!... οἶμοι! τ' ὄνομα αὐτὸ
 Ἐναυλον παραμένει εἰς τὰ ὠτά μου
 Καὶ γίνεται φρικτὸς λογαπαίνιον
 Κ' ἡ Ἑλλάς ὅνος μοὶ παρουσιάζεται
 Ἐφ' ἧς περιπερόμεθα ἀνάποδα
 Γυμνοὶ ἐγὼ καὶ ὁ Παπαμιχαλόπουλος.
 Ἐπειτα πάλιν ὅλα γίνοντ' ἄφρατα
 Κ' εὐθὺς ὁ Ἀρεταῖος ἐπιφαίνεται
 Ζητῶν νὰ κόψῃ ἄγριος τὴν χεῖρά μου
 Καὶ νὰ τὴν δέσῃ μ' ἐθνικὸν ἐπίδεσμον.
 Πλὴν: Στῆθι, ἀνεφώνησα περίτρομος,
 Πῶς Ἀρεταῖος ὦν κρατεῖς τὴν χεῖρά μου,
 Ἦτις δὲν ἔχει σχέσεις μὲ τὴν Ἀρετὴν;
 Καὶ ἔφυγε κ' ἐσώθην καὶ... ἐξύπνησα!...

(Πλησιάζει εἰς τὴν τράπεζαν, σιγῇ πρὸς στήθεα καὶ ἐπαναλαμβάνει τὸν διάλογον).

Καὶ τώρα εἶμαι σῶος... εἰμ' ἐλεύθερος.
 Χωρῶ, παραχωρῶ καὶ προσχωρῶ νὰ μὲν
 Διαχωρῶ, καὶ συγχωρῶ καὶ ἀναχωρῶ
 Πλὴν δὲν ὑποχωρῶ! ἰδοὺ τὸ ζήτημα.
 Ἄνδρες Ἀρχάδες ἴτε! Ἕλληνες ἐσμέν
 Καὶ δὴ καὶ Μωραίται καὶ Γορτύνιοι.
 Ἐγὼ καὶ τὰς Δυνάμεις κατεπόνθησα
 Καὶ τὸν στρατὸν ὡς πρέπει παρεσκεύασα
 Κ' ἐτοιμοπόλεμον αὐτὸν κατέστησα
 Καλέσας τὸν Λεβιδὴν εἰς τὰς τάξεις του.
 Ἄλλος τὸν φόντον τώρα, ἄλλος ἄς δεχθῇ!
 Τὸ Στέμμι' ἄς τρέμῃ! μετὰ τὴν προσχώρησιν
 Ἐγὼ κ' ἐκεῖνο ἔχομεν ἐν ἔμβλημα:
 «Ἰσχύς Μοῦ: ἀγάπη τοῦ λαοῦ μου» ναί!

(Παρατηρεῖ πάλιν τὸν ὀρίζοντα).

Ἐπίσημος ἡμέρα εἶνε σήμερον.
 Ποῦς νὰ εἶνε τάχα ὁ διάδοχος;
 Ἐν ἄχρουν ὑπουργεῖον θὰ σχηματισθῇ
 Καὶ ὁ Ριζάκης ἤδη ἀπὸ ἡμερῶν
 Ἐγινεν ὅλος ἄχρους ὡς σουδάριον
 Τὴν ἡμαξὴν προσμένων τὴν βασιλικήν.
 Καὶ ὅμως εἶμαι ἀρκετὰ ἀνήτυχος
 Προαίσθημά τι θλιβερόν μὲ τυραννεῖ.
 Μὴ μηχανορραφία τις τεκταίνεται
 Κατὰ τοῦ κόμματός μου; Προδοσία τις
 Μήπως κυφορεῖται εἰς τ' Ἀνάκτορα;
 Τὸ κόμμα μου!... νὰ στερηθῶ τὸ κόμμα μου
 Νὰ μείνω πάλιν μὲ τοὺς ἡμετέρους μου
 Καὶ νὰ φωνάζω θρηνηδῶς εἰς τὴν βουλήν:
 Ἐλπίς εἰς τὸν ἀτυχῆ ἀκόματον!
 Ἀ, ὄχι!... εἶνε φρίκη, εἶν' ἀδύνατον,
 Ὁ κώδων τοῦ κινδύνου πρέπει νὰ κρουσθῇ!

(Κραεῖ τὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης κωδωνίσκον καὶ ἐμφανίζεται ὁ ὑπηρέτης).

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Μὴ θέλετε καφέν, κύριε πρόεδρε

ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ

Καφέν; ... ναὶ θέλω...

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Θέλετε καὶ βούτημα...;

Καὶ ἄρτον;

ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ (ἀρηστημένος)

Ναί, ἄρτον ξηρόν καὶ λάχανα.

(Ὁ ὑπηρέτης ἀπέρχεται ἐκπληκτος).

Καὶ τὸ προαίσθημά μου ἐξακολουθεῖ!

Μὲ βασανίζει σκέψις τις ἀπαίσιας.

Προδότης, ναί, ὑπάρχει εἰς τὸ κόμμα μου.
 Πλὴν τίς νὰ εἶνε τάχα;... Ἄς τὸν ἤξευρα!
 Ὡς σὺ φωνή, σὺ ἦτις μὲ ἐνέπνευσας,
 Φωνή ἦτις ἠκούσθης καὶ μ' ὠδήγησας,
 Ἀκούσθητι καὶ πάλιν, ὦ σεπτὴ φωνή!

(Ἀκούεται Αἶφνης ἐν τῷ μέσῳ τῆς βαθύας πρωϊνῆς σιγῆς ἀκούεται ἡχηρὸς ὀγκηθμὸς ὄνου πλανοδίου λαχανοπώλου. Ὁ Δηλιγιάννης ἀνασχιρᾷ).

Ἀ!... ἡ φωνή!... ναί, τὴν γνωρίζω, εἶν' αὐτή!

Τώρα θ' ἀκούσω τὸν χρησμὸν τῆς βέβαια!

(Ἀκούεται ὁ λαχανοπώλης κραζὼν σιγαστικῶς).

«Κουκιά - ἄγγιν ἄραις καὶ κοκκινογούλια!...»

ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ (ἰμδρόντης)

Κοκκινογούλια!... οἶμοι!... τώρα ἐννοῶ.

Μ' ἔρανισεν ὁ Παπαμιχαλόπουλος!...

(Καταπίπτει λιπόθυμος).

Ἀββακούμ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

Εἰς τὸ Πέσον Γιοῦρπριον

Ἠπάτησεν, ἐγέλασεν, ἔκλυσεν, ἐλυπήθη
 συνέλαβεν ἐν τῇ γαστρὶ ἀπὸ πολλοὺς πατέρας
 καὶ δι' αὐτοῦ ἀνέλπιστον ὅτ' ἔθνος ἐγεννήθη
 ἐπταμνητὶκό παιδί, ἐν ἄλλοις λόγοις... τέρας.
 Τώρα θὰ στείλουν τὸ παιδί, ὡς λέγουν, ὅτ' Μουσεῖον,
 τὴν δὲ λεχώναν ὄφρυκα εἰς τὸ φρενοκομεῖον.

Εἰς Παναμιχαλοπούλας

Ὁ εἰς μίαν μόνην ὥραν
 ἀναβάς τὸ ὑπουργεῖον
 ἀπὸ τὴν ἐσχάτην χώραν
 καὶ ἀπὸ τῶν ὑπογείων,
 γυρὸν πρὸς χάριν τῆς πατρίδος
 τοὺς ἀποθανόντας κλαῦσε
 καὶ ὑπουργὸς ὄνεν ἐλπίδος
 τὰς περγαμηνὰς σου καῦσε.

Εἰς τὸ Ἀκροῦν

Χρῶμα δὲν ἔχει, δὲν ζητεῖ
 Τὸ λέρε ὅλοι μ' εἶνα τοῦ
 καὶ ὅλοι μ' εἶνα στόμα,
 Μὰ πάλι ἔχει κάτι τι
 μὰ πάλι μοιάζει καποζανοῦ
 ποῦ ἔχει κάποιο χρῶμα.

Guerville